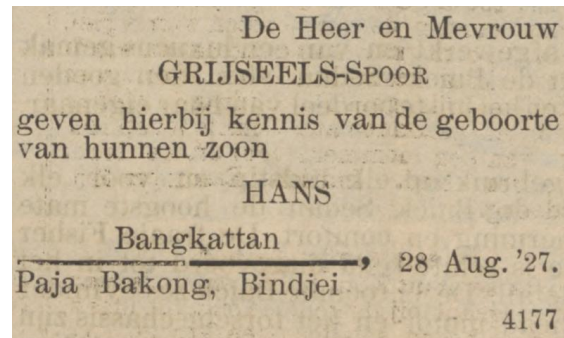

Hans Grijseels

Hans Grijseels is geboren op 28 augustus 1927 in Bindjei, NOI. Hij was een zoon van Johannes Adrianus Grijseels en Gijsberta Sara Johanna Spoor. Zijn ouders trouwden op 9 juli 1926 met de handschoen. Zijn moeder woonde toen in Den Haag en haar man in Paja Bakong, Bindjei, NOI. Rob had een broer Rob (1930) en Adriaan (Ad) Johannes (1935). Hans zat met zijn broer Rob op de Planters School Vereniging Brastagi.

Hans werd in Kamp Brastagi op 22 augustus 1942 geïnstalleerd bij de Rimboejagers II. Ook zijn broer Rob was actief bij Scouting. Mogelijk dat hij dit ook al voor de oorlog was.

Hans werd met zijn moeder en twee broers geïnterneerd in kamp Brastagi. Brastagi was een gemengd Japans interneringskamp op Noord-Sumatra, 60 km ten zuiden van Medan aan het Toba-meer. Het kamp was ondergebracht in het gebouwencomplex van de Planters School Vereniging Brastagi, de bungalow van Harrison & Crosfield en Huize Tameling. De vrouwen en kinderen die op de hoogvlakte rondom Brastagi en Kaban Djahe verbleven en enkele oudere mannen werden geïnterneerd in de kostschool waar normaal accommodatie was voor 200 kinderen. De kampleiding was Nederlands. Op 16 april 1942 opende het kamp en waren er 939 mannen, vrouwen en kinderen gevangen. Na de eerste chaotische weken vond iedereen een plekje. Vrouwen en meisjes sliepen bij elkaar in de voormalige klaslokalen en kinderslaapzalen, jongens ouder dan 8 jaar sliepen apart. Het kamp bestond uit een groot hoofdgebouw, rondom een binnentuin gebouwd, met aan de ene kant de lagere school met een zeer ruim gymnastieklokaal en het kleinere HBS gebouw. Aan de andere kant van het hoofdgebouw stond het nieuwe meisjeshuis, ziekenhuis en het z.g. straatje, waar een aantal gebouwde huisjes voor de onderwijzers waren, een voetbalveld en een klein park, het Vondelpark.

Voor de oorlog was er al een Scoutinggroep in Brastagi. Na de Japanse bezetting stopten de Scoutingactiviteiten. In het geheim vormde Akela van Braningen met een aantal jongens de Pioniersgroep met de patrouilles Arenden en Panters. Scato was samen met Frits de Meyere hier patrouilleleider. Om de jongens en meiden in het kamp wat om handen te geven lukte het Akela van Braningen van de Nederlandse kampleiding toestemming te krijgen 'officieel' met Scoutingactiviteiten te starten. Scouting werd in principe door de Japanners verboden, maar soms wel oogluikend toegestaan. Gedurende de oorlog waren ze soms strenger en soms meegaander. Op tien augustus 1942 werd de Afdeling Brastagi opgericht. Het afdelingsbestuur werd gevormd door Hopman Meijerink, Oehoe Oomen (Kabouters), Akela Hoek (welpen), Akstra De Lavalette (padvindsters) en Akela van Braningen als secretaresse. Voor de jongens waren er 2 welpenhordes en twee jongenstroepen: de Pioniers en de Rimboejagers. Voor de meisjes werd gestart met 2 kabouterkringen en twee meisjestroepen:

Skoth (Steeds klaar om te helpen) en OPINO (Opgericht in Oorlogstijd). Ze hadden khaki uniformen maar de patrouillelinten waren het enige Scouting kenmerk. Hans werd op 22 augustus 1942 geïnstalleerd bij de Rimboejagers II. Ook Rob was in Kamp Brastagi actief bij Scouting. Voor een insigne opdracht maakte hij in 1943 plattegronden, onder andere van het huis Harrisons, waar hij samen met zijn broer verbleef.

In september 1942 timmerden de jongens een hoek in de gymzaal om apart te kunnen zitten met de troepraad. "De Wigwam" werd het centrum van de afdeling Brastagi, met een deur die zelfs een goed slot had. Negen zware houtblokken om een echt brandend imitatie kampvuur verhoogden de gezelligheid. Het portret van Baden-Powell vond een plaatsje aan de muur op een blauwe jamboree-das. Op de 28^e wordt De Wigwam ingewijd. In oktober werden van twee oude jurken vlaggen gemaakt voor de verschillende onderdelen.

Op 22 december 1942 werden de geïnterneerden uit het Dokter Fonds ziekenhuis in Pematang Siantar overgebracht naar Brastagi. Er kwamen bijna 700 mensen bij. De scouts hielpen mee iedereen naar hun slaapverblijf te wijzen en spullen te dragen. Alle lessen op school en bijeenkomsten werden verboden en de lokalen werden gebruikt voor de huisvesting. Mede door de toestroom van de nieuwe bewoners bleek in januari 1943 Scouting zo populair dat er ondertussen 3 jongenstroepen, 4 welpenhordes, 3 meisjestroepen, 4 kabouterkringen en een pionierstersstam waren, samen ruim 450 leden.

Op 31 mei 1943 moesten de oudste jongens naar het mannenkamp Soengei Sengkol. Onder de groep zaten ook de oudere patrouilleleiders. Intussen werd ook een nieuw afdelingsbestuur gevormd, omdat Hopman Meijerink door de Japanners zwaar mishandeld was. Naast Hiawatha Van Braningen als presidente en Awanda Put als secretaresse waren Akstra de Lavalette, Akela Hoek en Oehoe Overdijkink bestuurslid.

In het kamp was een loods, opgebouwd van bamboe en bananenblad. In die loods was meubilair opgeslagen. Verstopt in de berg meubelen was wat ruimte vrij gemaakt, waar men illegaal met de jeugd Scouting beoefende. In het geheim natuurlijk waarbij de Japanse bewakers soms lont roken en de jeugd, die gelukkig niet naar boven keken, ter plekke controleerde. In de top onder het dak hing immers de Nederlandse vlag.

Eind '43 was de sfeer in het kamp erg bedrukt en dit raakte ook Scouting. Kinderen liepen weg en jongens die wel lid bleven werden gepest. De twee jongenstroepen werden hierdoor verboden door de afdelingsleiding. Op 17 februari 1944 gingen een groep jongens naar Belawan Estate en Soengei Sengkol. Hans ging naar het mannenkamp Belawan Estate.

Op 4 oktober 1944 gingen hij met 573 mannen en jongens naar het mannenkamp Si Rengorengo. Dit kamp lag ongeveer 300 km ten zuiden van Medan, midden in de rubberbossen aan de Bila-rivier, volkomen geïsoleerd van de buitenwereld. Er waren geen kampongs in de buurt en de omgeving was moerassig. Het kamp was ondergebracht in barakken. Half december 1944 moesten alle jongens die ouder dan 10 waren kamp Brastagi verlaten naar het mannenkamp Si Rengorengo. Verschillende scouts uit Brastagi zitten hierbij, zoals Eli Lysen, Rob Grijseels en Flap Bodenhausen.

Meer informatie

[Deli courant » 10 jul 1926 - Art. 6 | Delpher](#)

[De Sumatra post » 29 aug 1927 - Art. 148 | Delpher](#)
[Deli courant » 26 jul 1930 - Art. 8 | Delpher](#)
[De Sumatra post » 10 mei 1935 - Art. 100 | Delpher](#)
[Achter-kawat-en-Gedek.pdf \(s-i-d.nl\)](#)
[Dokter Fonds Ziekenhuis Medan \(japanseburgerkampen.nl\)](#)
[BRASTAGI \(japanseburgerkampen.nl\)](#)
Brastagi kampbewoners 1942-1945
[Brastagi - Wikipedia](#)
[Medan Belawan Estate \(japanseburgerkampen.nl\)](#)
[Si Regnorenge Rantau Prapat \(japanseburgerkampen.nl\)](#)
[Aek Pamienke Rantau Prapat \(japanseburgerkampen.nl\)](#)
[Aek Pamienke - Wikipedia](#)
Logboek Opinotroep (via van Braningen)
Noord Sumatra in Oorlogstijd deel 1942 - uitgave van Stichting Noord Sumatra
Documentatie

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.